

## הייעוץ המשפטי של בתי הדין מאשים את הרב לאו בשחיתות: "אמון הציבור נפגע"

במכתב ששלח למשנה ליועמ"ש, טוען היועץ המשפטי של בתי הדין כי הרב הראשי העביר מתפקידו דיין שחקר שחיתות בעמותה חרדית כדי לסייע למקורביו. על רקע העימות, מושבתים בתי הדין זה חודשיים. לאו: "עיוות מוחלט של עובדות הגובל בדיבה"

ניר חסון 14.02.2019 08:02

בית הדין לענייני הקדשות בירושלים מושבת זה כחודשיים, בעקבות בקשת המשנה ליועץ המשפטי לממשלה, רז נזרי, להקפיא את החלטת הרב הראשי לישראל, הרב דוד לאו להעביר את ראש הרכב ההקדשות מתפקידו. ברקע הדברים, בשבועות האחרונים ישנם חילופי האשמות קשים בין היועץ המשפטי של בתי הדין הרבניים, עו"ד שמעון יעקובי, לבין הרב לאו. בין היתר, מאשים היועץ המשפטי יעקובי את הרב לאו בכך שקיבל את ההחלטה להעביר את הדיין שלמה שטסמן מתפקידו כדי לסייע למקורביו וכדי למנוע חשיפת מעשי שחיתות שהתרחשו בהקדשות עתירי הנכסים בירושלים. הפרשה החלה לפני כחודשיים, אז החליט הרב לאו, שמכהן כנשיא בתי הדין הרבניים, להעביר את הרב שטסמן לכהן בבית הדין בתל אביב. עד להחלטה עמד הרב שטסמן בראש הרכב ההקדשות של בית הדין בירושלים. ההרכב מפקח על כל הנעשה בהקדשות, ארגונים היסטוריים, לרוב חרדיים, שחלקם מחזיק ברכוש רב ומגלגל סכומים גדולים. בשנים האחרונות נחשפו סדרה של מעשי שחיתות ואי-סדרים בהקדשות. לפני כשישה שבועות חשף "הארץ" דו"ח חריף ביותר על הנעשה באחד ההקדשות הגדולים בעיר - הקדש עץ חיים. על פי הדו"ח, שהוזמן בהוראת שטסמן, מכרו מנהלי ההקדש את נכסיו הענקיים במחירים זולים, בהליך שמעלה חשד לאי-סדרים ולמעשי שחיתות. הנושא נמצא בחקירת משטרה. דו"ח נוסף הוכן על הקדש אחר בשם הוועד הכללי. לטענת מקורבי הרב וגורמים בבתי הדין הרבניים, המהלך של לאו להזזת שטסמן נועד לבלום את החקירות שהוביל הרב שטסמן נגד מנהלים ובעלי תפקידים בהקדשות. לטענת גורמים המעורים בנושא, מי שאמור להחליף את שטסמן בתפקידו הוא גיסו של הרב לאו - הרב מרדכי רלב"ג. הרב רלב"ג מכהן כאב בית הדין בירושלים, ובשאר המוסדות בארץ משמש אב בית הדין גם כראש הרכב ההקדשות. בינתיים מונה לתפקיד דיין אחר שאמור לפרוש לפנסיה בקרוב. בתחילת החודש פנו ארבעת היועצים המשפטיים של בתי הדין הרבניים, בהם היועץ המשפטי של בתי הדין, עו"ד שמעון יעקובי, למשנים ליועץ המשפטי לממשלה, רז נזרי וארז קמיניץ. במכתב המשתרע על פני 22 עמודים הם פירוטו שורה של טענות קשות נגד הרב הראשי לישראל. "עקב ביטול ההרכב המיוחד להקדשות בירושלים נגרמה אנדרלמוסיה רבתי ופגיעה קשה בהקדשות. בין היתר, חמקו הקדשות 'עץ חיים' מן העין הפקוחה שהיתה להרכב המיוחד", כתבו הארבעה. היועצים גוללו במכתב את המאמצים של שטסמן להשליט סדר ופיקוח על נושא ההקדשות ההיסטוריים בירושלים. לדבריהם, הדחת שטסמן "פוגעת באמון הציבור במערכת בתי הדין הרבניים

ובנשיא המערכת (לאו)". במכתבם הם מפרטים על הקשרים הענפים בין משפחת רלב"ג ומקורבים אחרים לרב לאו לבין ההקדשות שנמצאים בלב החקירות שהוביל שטסמן. ארבעת היועצים המשפטיים כתבו כי "הדחת הרב שטסמן תיטיב לבעלי אינטרסים המצויים בסביבתו הקרובה של הרב לאו. פרשת הדחת הרב שטסמן עוררה עניין ציבורי והתפרסמה בתקשורת. היא עוררה הדים שליליים במערכת בתי הדין. נפגע האמון, הן של הציבור הכללי הן של דיני בתי הדין ועובדיו, בטוהר השיקולים של נשיא בית הדין הרבני הגדול". החלטת לאו, טענו, נגועה בחוסר סבירות ובניגוד עניינים.

במכתב מפורטים גם איומים שקיבל שטסמן, לפי היועצים, אם יתמיד בדרישתו לחקור את הנעשה בהקדשות. כך למשל, מתואר מקרה שבו אחד מחברי ההרכב שיושב לצד שטסמן הגיע אליו הביתה "בשעות שאינן שעות העבודה ומזהיר אותו כי התנגדותו ל'הסדר' המוצע תסבך אותו וכי 'הם' עשויים להדיח אותו מתפקידו בהקדשות, להתנכל לו". בהמשך שטסמן גם מוזהר, על פי המכתב, כי "נסו להפיל אותו" ו"לתפור לו תיקים". "הסיפור פה", אומר גורם המקורב לנושא, "הוא שיש יחידה חוקרת ואז בא המפכ"ל ומעיף אותה ואף אחד לא חוקר יותר".

גם ראש לשכתו של הרב לאו, רפאל אלטמן, שלח לפני כשבוע לנזרי וקמיניץ מכתב חריף בתגובה למכתבם של היועצים המשפטיים של בתי הדין. במכתב הוא תקף בחריפות את כותבי המכתב ואת שטסמן בעצמו. את מכתבם כינה: "גיבובי רכילות, עיוות מוחלט של עובדות וחצאי אמיתות הגובלים בהוצאת דיבה". ראשית, טוען אלטמן בשם לאו, כי הדין שטסמן לא הודח מתפקידו אלא הועבר לתפקיד אחר במסגרת ארגון מחדש של מערכת בתי הדין הרבניים. זאת, למרות טענות קשות מאוד שהעלה לאו נגד שטסמן, כולל זיוף פרוטוקולים של דיונים.

שנית, טוען אלטמן, הנשיא הקודם של בתי הדין הרבניים, הרב הראשי הספרדי יצחק יוסף, היה בניגוד עניינים חריף הרבה יותר בנוגע להקדשות בירושלים, אך איש לא טען כלפיו דבר. עוד הוא טוען כי הקשרים המשפחתיים עליהם מצביעים כותבי המכתב הם קלושים. "כותבי המסמך התעלו על עצמם באומרם כי למשפחת רלב"ג קשר היסטורי אמיץ למוסדות עץ חיים והקדשותיו. ובכך הבה נבחן את הקשר ההיסטורי האמיץ והקרוב. סבא של אביו של הרב יצחק רלב"ג, דהיינו - אבא של אבא של אבא של הרב יצחק רלב"ג נבחר לפני 132 שנה לכהן כראש ישיבה רוחני בישיבת עץ חיים".

במכתבו רומז אלטמן כי שטסמן מונה לדיין אך ורק בשל לחצו של אביו, שהיה רופאו האישי של הרב עובדיה יוסף על הרב בימיו האחרונים. אלטמן תוקף בחריפות את שטסמן וטוען כי "מבירור יסודי שנערך עולים מעשים פליליים של ממש בהתנהלותו". אלטמן טוען כי שטסמן זיף פרוטוקולים של דיונים שנעשו בפניו. בסביבת שטסמן דוחים את הטענות ואומרים כי במקרה המדובר היה אדם שניסה להציע שוחד לשטסמן והוא ערך תרשומת של השיחה והכניס אותה לתיק, אך לא שינה את הפרוטוקול.

ממשרד המשפטים נמסר בתגובה: "לאחר קבלת פניית עו"ד יעקובי, קיים המשנה ליועץ המשפטי לממשלה, רז נזרי, ישיבות בנושא עם כלל הגורמים הנוגעים בדבר במשרד המשפטים ובבתי הדין הרבניים. במקביל פנה מר נזרי לרב לאו, וביקש לעכב בשלב זה את המינויים החדשים של הרכב ההקדשות. זאת, נוכח רגישות הנושא והשלכותיו האפשריות, ועל מנת לאפשר בירור הדברים, וקיום ישיבה עם הרב לאו בנושא. ואכן, מר רז נזרי, יחד עם מר ארז קמיניץ, וצוותיהם, נפגשו עם הרב לאו בתחילת חודש ינואר.

"בהמשך לפגישה זו, ביקשו המשנים ליועץ המשפטי לממשלה לקבל בכתב מאת הרב יעקובי את השתלשלות הדברים ואת התייחסותו המשפטית לסוגיות שעל הפרק. התייחסות זו הועברה מיד עם קבלתה לרב לאו, שהתבקש להתייחס לטענות השונות העולות במסגרתה. התייחסותו של הרב לאו

לדברים התקבלה לאחרונה והיא נבחנת בימים אלו על ידי כלל הגורמים הנוגעים בדבר במשרד המשפטים. אנו ערים למצב שנוצר נוכח העיכוב בטיפול בתיקי הקדשות, ועושים ככל יכולתנו כדי לבחון לעומק את התלונות ולמצוא פתרון".